

Äganderätten ur jord- och skogsbrukets perspektiv

Anna Treschow – Rättspolitisk expert LRF Skogsägarna

Regelverken tills nyligen

Ersättning – Miljöhänsyn

exempel från skogen, pågåendemarkanvändning i samhällsnyttig traditionell näring

- RF 2:15
- (EKMR 1 tp, artikel 1)
- (EU-stadgan, artikel 17)
- MB 31 kap (24 kap)
- ExprL 4 kap
- Skogspolitik - frihet under ansvar
- MB 2- 5 kap
- Skogsvårdslagen
- BOU 10% (1987), beloppsgräns
- 1. Hänsynskrav också inskr , 2. tillståndskrav
- Sks - Vägledning och rådgivning

Äganderättens innehåll (Knippe rättigh)

- Användarfrihet/brukanderätt -Rätt att fritt nyttja/exploatera och besluta över egendomen efter eget gottfinnande, inklusive rätt till den avkastning som egendomen genererar. Försörjn, lån.....
- Avtalsfrihet – Rätt att fritt överföra ovan beskrivna rätt genom tex över- eller upplåtelse (Försäljning eller hyra).
- Rätt till säkerhet – Rätt till skydd mot stöld, intrång, skadegörelse, konfiskation mm

Rättssäkerhet

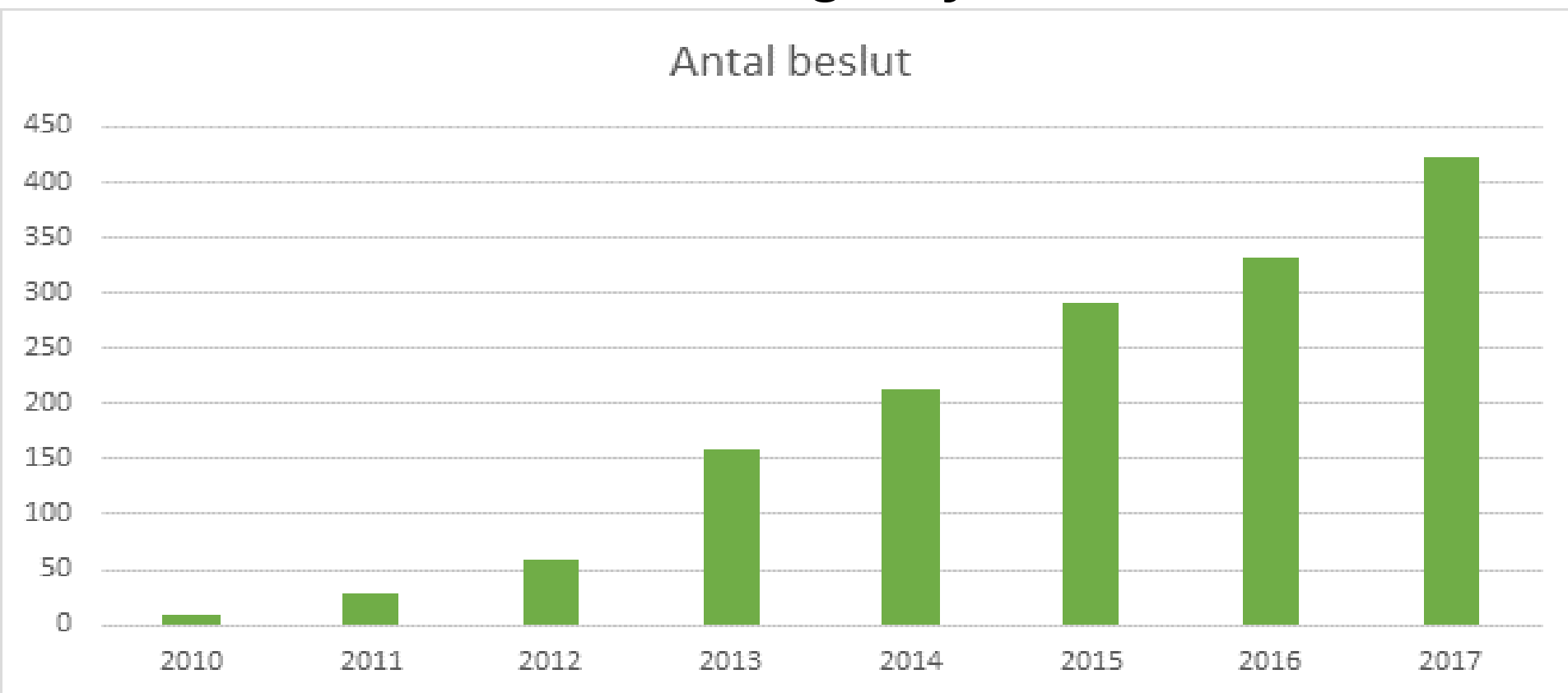
- Det ska finnas garantier mot missbruk av statsmakten.
- Myndighetsutövning ska ske under lagarna.
- Åtgärder som vidtas skall stå i rimlig proportion till vad som står att vinna med dem.
- Den enskildes rätt till domstolsprövning vid tvångsåtgärder.
- Vid domstolsprövning ska den enskilde ha möjlighet att få rätt mot staten.
- Förutsebarhet – om jag gör a så händer b.
- Rättssäkerheten börjar och slutar därmed i myndighetsutövningen.

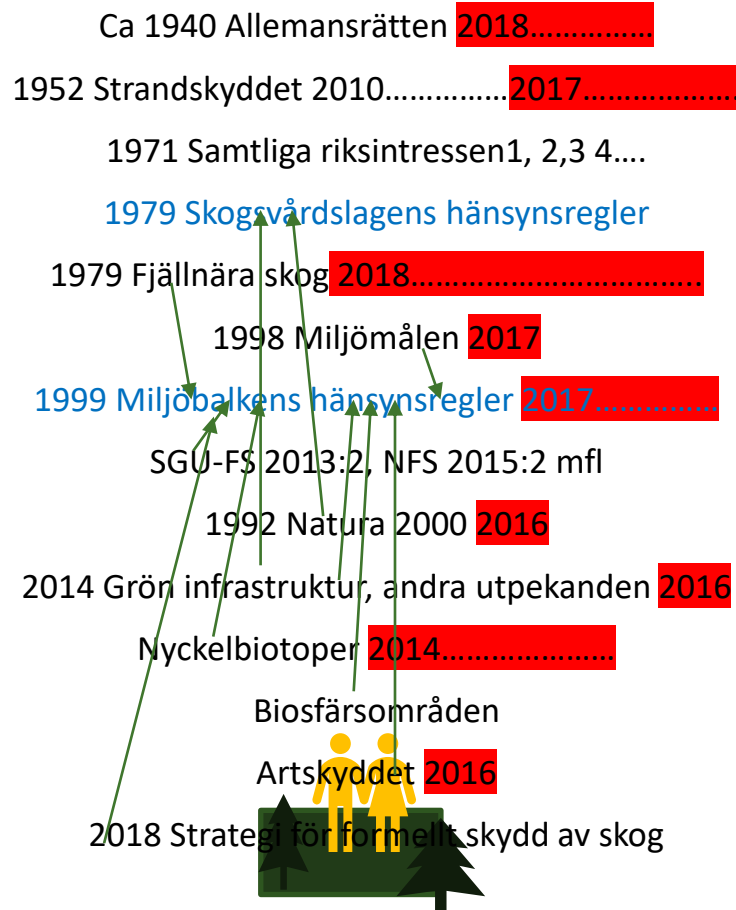
Regeringens Prop. 1993/94:151 s 70.

Statistik från Skogsstyrelsen

Antal beslut

Utöver de svenska lagren och uttolkningarna av nedanstående

- EU – Taxonomi, det senaste förhandsavgörandet mm
- Internationella åtaganden i allmänhet
- Århuskonventionen i synnerhet
- Återrapportering och uppföljning
- Juridifiering av politiken, politisering av juridiken

Nödvändigt

- Nya FL – Legalitet, objektivitet, proportionalitet.
- De som tillämpar miljörelaterad lagstiftning måste ta hänsyn till hela rättsordningen och till alla mål och åtaganden.
- Översyn av tjänstemannaansvar, introduktionsutbildning i staten
- Bättre myndighetsstyrning genom regleringsbrev, kontroll av myndigheters egna riktlinjer
- Socialisering – bubblor?
- Erkännande av problemet

Kommunala eldsjälar driver miljöutvecklingen framåt

av Elin Viksten 22 / 08 2018

När politiken har blivit svagare har utrymmet för tjänstemännen vuxit. Forskare på Örebro universitet hittar det man kallar gröna tjänstemannaaktivister i närmare en fjärdedel av landets kommuner.

En grön tjänstemannaaktivist, även kallad förändringsagent, definieras som en person som lyckas driva miljöutvecklingen framåt trots en trögföränderlig politik. I ett forskningsprojekt vid Örebro universitet visar en stor enkätundersökning med omkring 700 miljötjänstemän att 11 procent klassas som gröna aktivister. Dessa återfinns i 23 procent av Sveriges kommuner.

– EN HYPOTES ÄR ATT DE GRÖNA PROGRESSIVA TJÄNSTEMÄNNEN BIDRAR TILL EN BÄTTRE MILJÖPOLITIK.

Forskarna kan också se att de kommuner som har gröna tjänstemannaaktivister ger ett bättre resultat i olika miljörankingar.

En hypotes är att de gröna progressiva tjänstemännen bidrar till en bättre miljöpolitik. Men det kan också vara det omvända, att starka kommuner attraherar den här typen av tjänstemän. Förmodligen är det en kombination, säger Jan Olsson, professor i miljövetenskap på Örebro universitet och ansvarig för forskningsprojektet.

EXTRAKT
PÅ
FACEBOOK

EXTRAKT
PÅ
TWITTER

Artskyddsförordning

- **4 § I fråga om vilda fåglar** och i fråga om sådana vilt levande djurarter som i [bilaga 1](#) till denna förordning har markerats med N eller n är det förbjudet att
  1. avsiktligt fånga eller döda djur,
  2. avsiktligt störa djur, särskilt under djurens parnings-, uppfödning-, övervintrings- och flyttperioder,
  3. avsiktligt förstöra eller samla in ägg i naturen, och
  4. **skada eller förstöra djurens fortplantningsområden eller viloplats**. **Förbudet gäller alla levnadsstadier hos djuren.**

[Första stycket](#) gäller inte jakt efter fåglar och däggdjur. I fråga om sådan jakt finns bestämmelser med motsvarande innebörd i jaktlagen ([1987:259](#)) och jaktförordningen ([1987:905](#)). [Första stycket](#) gäller inte heller fiske. I fråga om fiske finns bestämmelser med motsvarande innebörd i förordningen ([1994:1716](#)) om fisket, vattenbruket och fiskerinäringen.

Januariavtalet och äganderätten

- Skogsutredningen
- Strandskyddsutredningen
- Artskyddsutredningen
- Politisering av utredningsväsendet?

Påverkar detta synen på vad som är ”rätt” att göra i skog och mark?

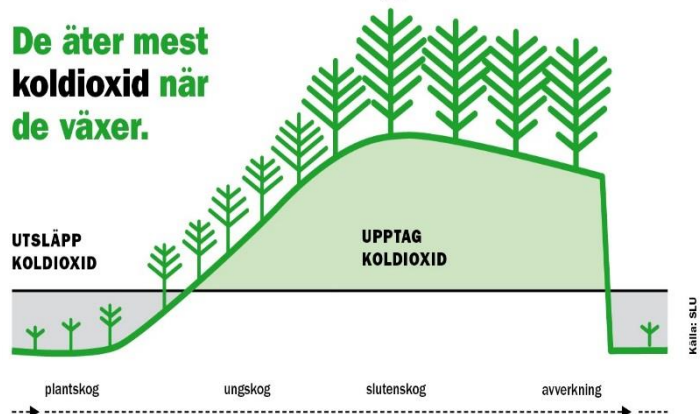
Vi får mer och mer skog.

Av skogens årliga tillväxt avverkas 75%

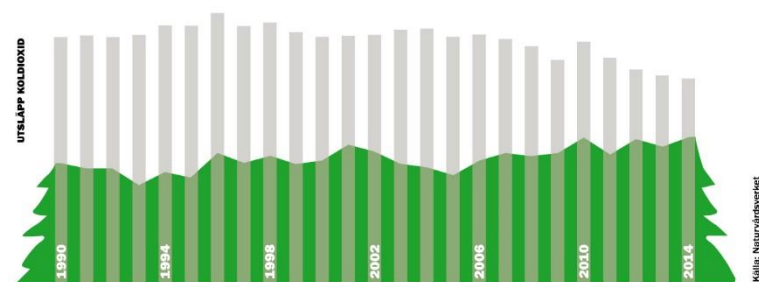

Träd är som tonåringar.

De äter mest koldioxid när de växer.

De svenska träden tar upp 83 procent av Sveriges totala utsläpp av koldioxid.

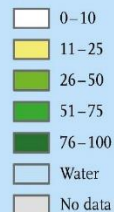
1998–2016:
8 miljoner fler fågelpar i de svenska skogarna.

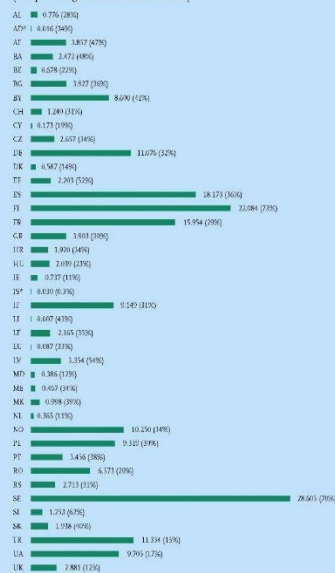

Proportion of forest from land area (% at 1km x 1km resolution)

Forest area by countries, in Million hectares (and percentage of forest from land area)

* based on Forest Europe 2011; not included in map due to lacking satellite data coverage

Total forest area shown in the map: 379,280 M ha (37%)

The deforestation observation products:
<http://data.ec.europa.eu/data-for-maps>, www.efri.europa.eu/portal/virtual_library/publications/research_reports/14
have been combined with statistical data to produce a forest map that corresponds to the official forest inventory
statistics at national and/or regional level.

Further details:
www.efri.europa.eu/portal/virtual_library/information_services/mapping_services/forest_map_of_europe

Contact:
efri@ec.europa.eu

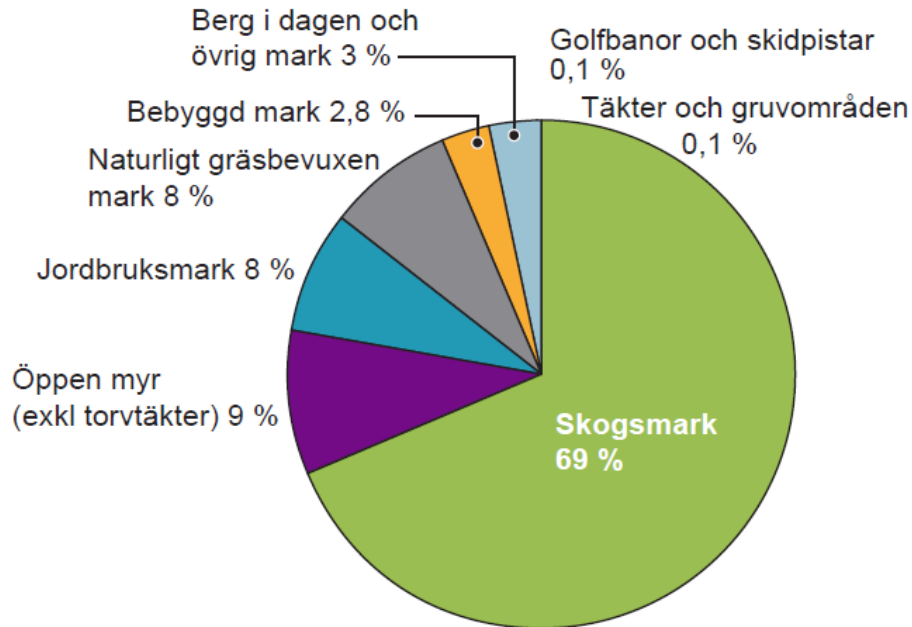
European Forest Institute, June 2012

Källa SCB

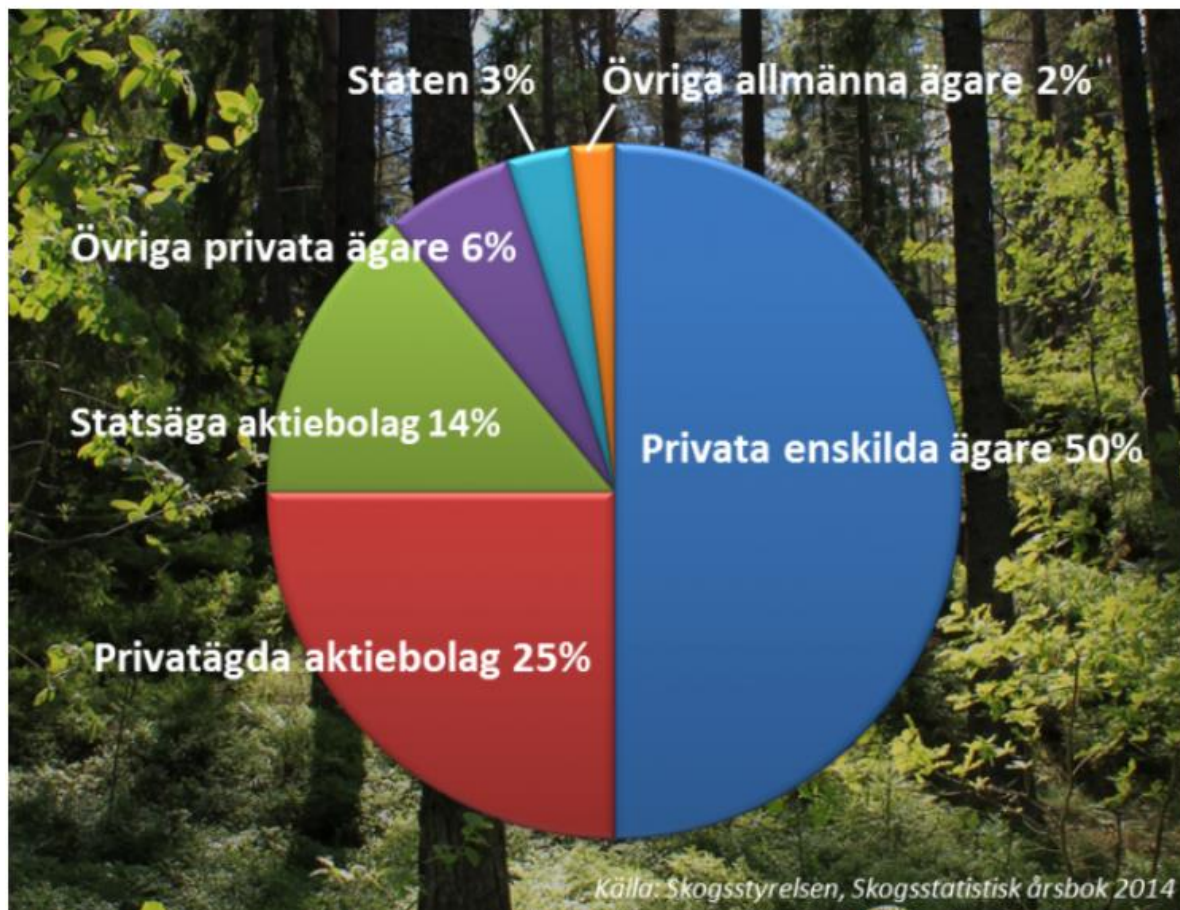
Markanvändningen år 2010

Markanvändningskategori	Areal i hektar
Jordbruksmark	3 085 365
Skogsmark	28 275 000
Bebyggd mark med tillhörande mark	1 150 450
Täckter och gruvområden	60 647
Golfbanor och skidpistlar	35 659
Öppen myr (exkl torvtäckter)	3 684 990
Naturligt gräsbevuxen mark	3 230 100
Berg i dagen och övrig mark	1 211 712
Total landareal	40 733 923
Vatten	4 007 930

Vem äger skogen?

Länksamling

- <http://www.ksla.se/aktivitet/ratten-att-aga-och-bruka-sin-mark/?hilite=%27r%C3%A4tten%27%2C%27%C3%A4ga%27%2C%27bruka%27%2C%27sin%27%2C%27mark%27>
- <http://skyddadnatur.naturvardsverket.se/>
- <http://arenaide.se/rapporter/juridifiering-om-forskjutningen-av-makt-fran-politik-till-juridik/>
- https://portal.research.lu.se/portal/files/84628841/Konflikterna_i_skogen_WP_2020_4.pdf
- [Ny rapport: Sveriges sätt att beräkna skyddad natur strängare än något annat land inom EU – LRF](#)
- <https://naringsslivets-medieinstitut.se/svt-inte-opartiskt-i-skogsdebatten/>
- <https://www.skogsindustrierna.se/siteassets/dokument/rapporter/skogens-biologiska-mangfald--om-arter-miljoarbete-och-statistik.pdf>